

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

УДК 371.3 (477)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.12733900>

Використання онлайн-ресурсів для підвищення якості філологічної освіти в Україні: переваги та обмеження

Богуславська Лариса Георгіївна,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри українознавства, документознавства та інформаційної діяльності Науково-навчального інституту інформаційних освітніх технологій Придніпровської державної академії будівництва та архітектури,
49005, м. Дніпро, вул. Архітектора Олега Петрова (Чернишевського) 24а,
Україна,

liolka1167@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1872-6064>

Баранник Олена Юріївна,

кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри українознавства, документознавства та інформаційної діяльності Науково-навчального інституту інформаційних освітніх технологій Придніпровської державної академії будівництва та архітектури,
49005, м. Дніпро, вул. Архітектора Олега Петрова (Чернишевського) 24а,
Україна,

olesyabarannik@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1410-5981>

**ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ**

Рощина Юлія Миколаївна,

кандидат наук з державного управління, доцент кафедри українознавства,
документознавства та інформаційної діяльності Науково-навчального
інституту інформаційних освітніх технологій Придніпровської державної
академії будівництва та архітектури,
49005, м. Дніпро, вул. Архітектора Олега Петрова (Чернишевського) 24а,
Україна,

yul4ik2016@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7502-4347>

Прийнято: 18.06.2024 | Опубліковано: 12.07.2024

Анотація: Мета статті полягає в дослідженні можливостей та обмежень використання онлайн-ресурсів для підвищення якості філологічної освіти в Україні. Основні методи дослідження – аналіз літературних джерел, систематизація інформації для оцінювання наявних переваг і обмежень цифрових технологій. У результатах дослідження з'ясовано, що в сучасному освітньому середовищі швидке поширення навчального матеріалу забезпечується інтернет-технологіями, які покращують доступність онлайн-ресурсів і надають швидкий доступ до інформації з будь-якого місця, що особливо важливо для українських закладів освіти в період воєнного стану. Більшість закладів освіти перейшла на дистанційну форму навчання, використовуючи для цього різні цифрові платформи, зокрема Google, Microsoft Office 365, Moodle тощо. Для миттєвого зв'язку та обміну повідомленнями широко застосовуються такі сервіси, як Viber, Telegram, Skype, Zoom та Gmail. Сучасні цифрові технології мають важливе значення для викладання філологічних дисциплін. Розглянуто та схарактеризовано

онлайн-ресурси, корисні для здобувачів філологічної освіти, які вивчають українську та іноземні мови. Визначено, що іншим ефективним інструментом для підвищення якості філологічної освіти є використання інтерактивної дошки SMART-board. Застосування онлайн-ресурсів має певні обмеження, які можуть впливати на їхню ефективність і привабливість для учасників освітнього процесу. Основні проблеми полягають у технічних вимогах, необхідності стабільного доступу до Інтернету та можливих проблемах зі здоров'ям (синдром «сухого ока», проблеми з опорно-руховою системою тощо). Для усунення цих негативних наслідків необхідно забезпечити підтримку технічних аспектів у закладах освіти, надати стабільний доступ до Інтернету та гарантувати наявність необхідного програмного забезпечення. Розглянуті інноваційні освітні ресурси, незважаючи на деякі недоліки, підвищують ефективність процесу навчання й значно покращують рівень надання освітніх послуг. У **висновках** зазначено, що електронне навчання, інструменти якого активно використовують у філологічній освіті, не може повністю замінити традиційне навчання, проте воно здатне ефективно конкурувати з ним або бути допоміжним засобом покращення освітнього процесу та розвитку необхідних компетентностей майбутніх фахівців.

Ключові слова: освітні технології, електронне навчання, інтерактивні методи навчання, мовна компетенція, цифрова грамотність.

**ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ**

**Using online resources to improve the quality of philological education in
Ukraine: advantages and limitations**

Larysa Georgievna Bohuslavska,

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Department of Ukrainian
Studies, Document Studies and Information Activities, Prydniprovsk State
Academy of Civil Engineering and Architecture,
49600, Dnipro, st. Architect Oleg Petrov (Chernyshevsky) 24a, Ukraine,
liolka1167@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1872-6064>

Olena Yuriivna Barannyk,

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Head of the Department
of Ukrainian Studies, Document Studies and Information Activities, Prydniprovsk State
Academy of Civil Engineering and Architecture,
49600, Dnipro, st. Architect Oleg Petrov (Chernyshevsky) 24a, Ukraine,
olesyabarannik@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1410-5981>

Yuliia Mykolayivna Roshchyna,

PhD in Public Administration, Associate Professor,
Head of the Department of Ukrainian Studies, Document Studies and Information
Activities, Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture,
49600, Dnipro, st. Architect Oleg Petrov (Chernyshevsky) 24a, Ukraine,
yul4ik2016@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7502-4347>

Abstract: *The purpose of the article is to study the possibilities and limitations of using online resources to improve the quality of philological education in Ukraine. The main research methods were: analysis of literary sources, systematization of information to assess the available advantages and limitations of digital technologies. The results of the study revealed that in the modern educational environment, the rapid dissemination of educational material is ensured by Internet technologies, which improve the availability of online resources and provide quick access to information from anywhere, which is especially important for Ukrainian educational institutions during the period of martial law. Most educational institutions have switched to distance education using various digital platforms (Google, Microsoft Office 365, Moodle, etc.). Services such as Viber, Telegram, Skype, Zoom and Gmail are widely used for instant communication and messaging. Modern digital technologies are important in teaching philological disciplines. Online resources useful for philological education students who study Ukrainian and foreign languages are considered and characterized. It was determined that another effective tool for improving the quality of philological education is the use of an interactive SMART-board. The use of various online resources has certain limitations that can affect their effectiveness and attractiveness for participants in the educational process. The main problems include technical requirements, the need for stable Internet access and possible health problems (dry eye syndrome, musculoskeletal problems, etc.). To eliminate these negative aspects, it is necessary to ensure the support of technical aspects in educational institutions, including stable access to the Internet and the availability of the necessary software. The considered innovative educational resources, despite some of their shortcomings, increase the effectiveness of the learning process and significantly improve the level of providing educational services. The conclusions state that electronic learning, the tools of which are actively used in philological education, cannot completely*

replace traditional learning, but it can effectively compete with it or be an auxiliary means of improving the educational process and developing the necessary competencies of future specialists.

Keywords: *educational technologies, e-learning, interactive learning methods, language competence, digital literacy.*

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. З початком повномасштабної агресії проти України 24 лютого 2022 року більшість здобувачів вищої освіти була змушена перейти на дистанційну форму навчання. Це, своєю чергою, спонукало заклади вищої освіти адаптуватися до нових умов роботи та використовувати для надання освітніх послуг сучасні інформаційно-комунікаційні технології, які характеризуються численними перевагами й можливостями. Проте для забезпечення найбільш ефективного освітнього процесу необхідно пам'ятати й про певні обмеження, які потребують розгляду та врахування (обмежень) в освітній діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання впровадження різних інформаційних технологій та онлайн-ресурсів в освітній процес загалом і в підготовку майбутніх фахівців філологічного напрямку, зокрема, розглядалося в численних працях вітчизняних науковців. Так, В. Боса у своїй праці наголосила на тому, що в професійній підготовці філологів значна частина навчального часу припадає на самостійну роботу здобувачів освіти. Саме цим, на думку авторки, зумовлена актуальність використання різних онлайн-сервісів, які відкривають можливості доступу до електронних ресурсів та спільної діяльності здобувачів освіти [1]. Т. Видайчук та Н. Русаченко зазначили, що впровадження інформаційних технологій у філологічну освіту сприяє формуванню особистості, здатної до самовдосконалення та

самоусвідомлення [2]. На думку Т. Недашківської, Н. Шепи та А. Лещенко, забезпечення більш доступного та інтерактивного процесу вивчення філологічних дисциплін можливе у випадку використання віртуальних асистентів і різних інтелектуальних систем, які забезпечують персоналізований підхід до навчання, дозволяючи здобувачам освіти обирати теми та завдання відповідно до своїх потреб і рівня знань [3]. Потенціал використання різних онлайн-ресурсів у процесі вивчення мови та філологічних дисциплін був розглянутий у працях І. Зозулі, А. Стадній [4], Л. Макаренко, А. Певче [5], С. Карплюк та О. Федорчук [6]. М. Вінтонів та Т. Тютюма висвітлили у своїй роботі психолого-педагогічні умови застосування засобів ІКТ у професійній підготовці майбутніх філологів. Автори зазначили, що використання цифрового наративу, ментальних карт, інфографіки, карток, електронних словників у підготовці майбутніх фахівців філологічного профілю позитивно впливає на засвоєння ними навчального матеріалу, їхню мотивацію та розвиток критичного й творчого мислення [7].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Огляд сучасних наукових праць виявив, що недостатньо дослідженим залишається питання впливу онлайн-ресурсів на підвищення якості філологічної освіти в Україні.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у вивченні впливу використання онлайн-ресурсів на підвищення якості філологічної освіти в Україні та аналізі їхніх основних переваг і недоліків.

Основними завданнями статті є:

- проаналізувати поточний стан цифровізації філологічної освіти в Україні;

- визначити й схарактеризувати найбільш популярні онлайн-ресурси та інші інноваційні інструменти, які використовуються у процесі вивчення філологічних дисциплін;
- окреслити їхні основні переваги та обмеження.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів. У сучасному освітньому середовищі швидко поширення навчального матеріалу забезпечується інтернет-технологіями. Вони підвищують загальну доступність до численних онлайн-ресурсів, надають зручний оперативний доступ до джерел інформації з будь-якого місця перебування учасників освітнього процесу, що особливо актуально для закладів освіти України в умовах воєнного стану, переважна кількість яких перейшла на дистанційну форму навчання. Використання онлайн-ресурсів у навчанні сприяє наочній демонстрації процесів, які неможливо показати за допомогою стандартних методів навчання [8].

Сучасні цифрові технології мають важливе значення для викладання філологічних дисциплін. Цифровізація освіти передбачає впровадження нових, модернізованих методів викладання навчального матеріалу, адаптованих до освітнього простору. Основна мета використання цифрових технологій в освітньому процесі полягає в адаптації сучасних здобувачів освіти до вимог інформатизованого постіндустріального суспільства, а також у підвищенні рівня цифрової грамотності та компетентності майбутніх спеціалістів у сфері інформаційних і комунікаційних технологій [9]. Цифрова компетентність є важливою умовою успішної професійної діяльності сучасних фахівців. Майбутні філологи повинні бути не лише ознайомлені з основами використання інформаційних технологій у своїй роботі, а й активно співпрацювати з розробниками цих технологій, що відображає «гібридний», міждисциплінарний характер їхньої професії, розуміти, як функціонує

цифрове середовище на технологічному рівні, брати на озброєння досвід роботи в цифровому середовищі та враховувати можливості, які надають інформаційні технології для професійного зростання [10].

Корисними для здобувачів філологічної освіти, зокрема тих, які вивчають українську мову, є онлайн-ресурси, зазначені в таблиці 1.

Таблиця 1

Онлайн-ресурси для вивчення української мови

Ресурс	Характеристика
Ukrainian lessons	Сайт, який містить безкоштовні подкасти (цифровий запис радіо- чи телепередачі, які можна завантажити), а також різні тексти. Цей інтернет-ресурс є корисним для іноземних здобувачів освіти, оскільки уроки на сайті містять докладні пояснення англійською мовою.
Р.І.Д	Додаток, який допомагає вивчати цікаві українські слова та дізнаватися більше про історію країни. Основна мета цього проєкту – покращення й поглиблення знань про українську мову, культуру та історію.
Тренажер із правопису української мови (https://webpen.com.ua/)	Ресурс, що поєднує теоретичні аспекти й практичні завдання, виконання яких сприятиме засвоєнню здобувачами освіти граматики української мови та вдосконаленню правопису. Матеріали, які містяться на цьому онлайн-ресурсі, наповнені пізнавальною інформацією.
Платформа для вивчення мов Duolingo	Додаток, який поєднує штучний інтелект та інтерактивні завдання, що надає здобувачам освіти можливість вивчати мови, зокрема українську, в ігровій формі. Додаток пропонує різноманітні вправи

	для покращення словникового запасу, граматики та вимови.
Мова	Онлайн-ресурс, за допомогою якого можна засвоїти основні правила правопису, дізнатися значення нових фразеологізмів і синонімів та позбутися росіянізмів. У додатку представлено цікавий візуальний матеріал, найосновніші положення правил та різноманітні завдання. Основними можливостями цього ресурсу є: бібліотека ілюстрацій зі стислими правилами, вправи з поясненнями, нагадування та додавання картинок у вибране.

Джерело: розроблено авторами на основі аналізу джерела [4].

Duolingo є онлайн-платформою, яка доцільна не лише для вивчення української, але й іноземних мов (іспанської, французької, німецької, португальської, італійської та англійської). Ефективними в цьому контексті є також додатки UTalk, Drops і Busuu. UTalk дозволяє вивчати понад 140 мов, пропонуючи велику кількість побутових слів і фраз, згрупованих за темами, та п'ять ігор для покращення знань. Додаток Drops надає можливість вивчати понад 45 мов, зокрема англійську й німецьку, та забезпечує поповнення словникового запасу завдяки ігровій формі. Busuu є якісним ресурсом для вивчення лексики, граматики, розвитку всіх мовленнєвих навичок, до того ж заснований на ідеї взаємопідтримки користувачів [11]. Не менш ефективними в підготовці фахівців філологічного напрямку є електронні словники – засоби, які призначені для перекладу як окремих слів, так і цілих документів. Ці ресурси забезпечують повний цикл перекладу обраного документа: від введення початкового тексту до форматування й збереження готового

перекладу. Прикладами таких ресурсів є PROMT, Плай, Рума, LanguageMaster [12].

На заняттях з іноземної мови рекомендованим є використання автоматизованих інтерактивних навчальних комплексів, таких як English Platinum і Triple Play Plus! English Platinum призначений для самостійного вивчення англійської мови та є ефективним посібником для опанування розмовної й письмової її форм. Цей інтерактивний навчальний комплекс має значний потенціал для застосування на різних рівнях навчання. Він успішно поєднує можливості тренування фонетичних, граматичних і лексичних навичок. Використання інтерактивних методів навчання та онлайн-ресурсів сприяє розвитку надпредметних умінь і навичок у здобувачів освіти філологічних спеціальностей. Ці уміння охоплюють навички ефективного використання комунікаційних засобів, маніпулювання інформацією, розпізнавання повідомлень, створених комп'ютеризованими системами, а також уміння взаємодіяти з колегами, аргументувати свої думки й вести дискусію [13]. Зазначені навички є критично важливими в сучасному інноваційному освітньому середовищі, де швидкий технологічний прогрес вимагає не лише знання фахового матеріалу, а й здатності ефективно працювати з інформацією та взаємодіяти з нею в різних форматах.

Іншим ефективним інструментом для підвищення якості філологічної освіти є використання інтерактивної дошки SMART-board. Ця дошка стала надзвичайно гнучким і зручним інструментом для запису, відображення та аналізу інформації в будь-якому форматі, що дає змогу працювати з електронними картами, схемами, малюнками й картинками. Її ключовими перевагами є можливість реалізації принципу наочності, уникнення труднощів під час монологічних висловлювань здобувачів освіти, видалення, копіювання, вставлення об'єктів і скасування або повернення дій. Здобувачі

філологічної освіти можуть моделювати граматичні конструкції, складати речення й змінювати порядок слів у них, що значно полегшує сприйняття та засвоєння ними навчальної інформації [5].

Успішність підготовки майбутніх фахівців філологічного профілю в умовах дистанційного навчання визначається, по-перше, якістю технічного та методичного забезпечення дисциплін, а по-друге, майстерністю викладачів закладів вищої освіти. Електронне навчання, що стало невід'ємною частиною сучасної філологічної освіти, надає гнучкості й персоналізації освітньому процесу. E-learning (скорочення від electronic learning) – це система електронного навчання, що є синонімом до «дистанційного навчання» і базується на використанні інформаційних технологій. Ключовими перевагами електронного навчання є:

- скорочення витрат на навчання;
- швидкий та простий доступ до навчальних матеріалів із будь-якого місця, де є підключення до мережі Інтернет;
- індивідуалізація навчання;
- можливість постійного контакту з викладачем.

Для організації дистанційного навчання популярним є використання таких платформ, як Socrative, Quizlet, Google, Microsoft Office 365, а також електронного освітнього середовища Moodle. Окрім цих платформ, широко використовуються сервіси для миттєвого зв'язку та обміну повідомленнями – Viber, Telegram, Skype, Zoom, Gmail.

Досить ефективним для підвищення рівня якості філологічної освіти є використання Google-сервісів – Gmail, Google Translate, Google Slides тощо. Окремо варто зазначити сервіс Google Translate, який призначений для перекладу текстів із будь-якої мови та надає можливість користувачам прослухати правильну вимову окремого слова або цілого тексту [3].

Активно поширюють в освітній галузі такі інструменти, як чат-боти, які спеціалізуються на вивченні як мови загалом, так і окремих її аспектів. Наприклад, чат-бот AndyRobot здатний вести серйозні діалоги, підтримувати неформальну бесіду з користувачем, а також підбирати відповідні тести та ігри, враховуючи рівень знань користувача. PronunciationBot допомагає вдосконалити вимову слів, тоді як @Grammarnazibot перевіряє граматичну правильність написання текстів. Попри численні переваги застосування таких інструментів, важливо враховувати й певні недоліки. Використання деяких чат-ботів може призвести до зменшення кількості безпосередніх контактів між учасниками освітнього процесу, що може вплинути на якість освіти та здатність майбутніх фахівців розвивати навички спілкування й співпраці.

Філологічна освіта тісно пов'язана з формуванням і розвитком іншомовної комунікативної компетенції. Оскільки в сучасному світі активно продовжує розвиватися віртуальна комунікація, це змінює вимоги до навичок письмового мовлення здобувачів освіти. Україна перебуває на шляху до ЄС, тому надзвичайно важливо дотримуватися вимог щодо володіння основними компетенціями в письмовому мовленні – від заповнення анкети та написання простого повідомлення до складних листів, звітів, статей, рецензій тощо [14]. До того ж у зв'язку з віртуалізацією освіти особливої актуальності набуває питання розвитку навичок медіаграмотності та емоційного інтелекту у філологічній освіті. Рівень навичок використання інноваційних освітніх технологій залежить від цифрової компетентності викладачів філологічних дисциплін і є важливим елементом їхньої професійної діяльності [2].

Онлайн-ресурси дозволяють також більш ефективно об'єднувати дисципліни й здобувати знання з різних напрямів, що сприяє розвитку комплексного мислення й підвищує готовність здобувачів освіти до роботи в

сучасному цифровому середовищі. Прикладом є міждисциплінарна освітня програма «Філологія – Психологія» [15].

Використання різних онлайн-ресурсів має певні обмеження, які можуть впливати на їхню ефективність і привабливість для учасників освітнього процесу. Основні проблеми полягають у технічних вимогах, необхідності стабільного доступу до Інтернету та можливих проблемах зі здоров'ям (синдром «сухого ока», проблеми з опорно-руховою системою тощо). Використання комп'ютерів, планшетів або смартфонів для дистанційного навчання передбачає наявність високошвидкісного Інтернету для виконання завдань, взаємодії з викладачами та одногрупниками. Саме технічні вимоги зумовлюють виникнення питання щодо доступності дистанційного навчання та можливостей для участі в ньому, що може поглиблювати освітню нерівність. Для усунення цих негативних наслідків необхідними є підтримка технічної складової в закладах освіти, забезпечення стабільного доступу до Інтернету, наявність потрібного програмного забезпечення [6]. Розглянуті інноваційні освітні ресурси, незважаючи на деякі недоліки, підвищують ефективність процесу навчання і значно покращують рівень надання освітніх послуг.

Факторами, що впливають на ефективність використання інформаційних та цифрових ресурсів в освітньому процесі, є перевантаження інформацією й відповідність таким дидактичним вимогам, як доступність, наочність, повнота, сучасність, структурованість, доцільність впровадження сучасних засобів ІКТ. Успішне виконання цих функцій залежить від методичної підготовки майбутніх філологів, яка є не лише частиною професійної підготовки, але й самостійною системою, що реалізується шляхом опанування методичних дисциплін, спеціалізованих семінарів і курсів, а також

є важливою складовою науково-методичної роботи аспірантів і педагогічної практики на всіх етапах навчального процесу [1].

Електронне навчання не може повністю замінити традиційне, але може ефективно конкурувати з ним або бути допоміжним інструментом для вдосконалення освітнього процесу та розвитку компетентностей, необхідних у майбутній професійній діяльності. Подальша інтеграція цифрових технологій та онлайн-ресурсів у філологічну освіту повинна здійснюватися на основі балансу традиційних і високотехнологічних підходів до викладання.

Висновки. Цифрові технології та онлайн-ресурси мають значний потенціал для підвищення якості й доступності філологічної освіти в Україні. Їх впровадження в освітній процес повинно супроводжуватися відповідною технічною підтримкою, адаптацією педагогічних методик та використанням інтерактивних складових для забезпечення найбільш ефективного процесу навчання. Проте використання онлайн-ресурсів у філологічній освіті має й певні обмеження. Технічні проблеми, такі як нестабільний інтернет-зв'язок або відсутність необхідного програмного забезпечення, можуть ускладнювати повноцінне використання цих ресурсів. Важливо також враховувати індивідуальні потреби здобувачів освіти в процесі навчання та забезпечити адекватну підтримку викладачів під час використання цифрових технологій.

Перспективами подальших досліджень може бути більш детальне вивчення особливостей успішної інтеграції інноваційних технологій, зокрема штучного інтелекту, машинного навчання, віртуальної й доповненої реальності, у навчальні програми підготовки майбутніх філологів.

Список використаних джерел

1. Боса В. П. Методична система професійної підготовки майбутніх філологів засобами сучасних інформаційних технологій. *Наукові інновації та*

передові технології. 2023. № 12 (26). С. 499–513. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/47966/1/V_Bosa_NIPT_12_26_2023_FRGF.pdf (дата звернення: 01.05.2024).

2. Видайчук Т. Л., Русаченко Н. П. Модернізація філологічної освіти та науки України: глобалізаційні виклики, аналіз дієвості інноваційних освітніх платформ. *Академічні візії.* 2023. № 16. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/43716/1/T_Vydaichuk_AV_2023_FUFKM.pdf (дата звернення: 01.05.2024).

3. Недашківська Т., Шепя Н., Лещенко А. Перспективи використання віртуальних асистентів та інших інтелектуальних систем у процесі вивчення філологічних дисциплін. *Вісник науки та освіти.* 2023. № 11 (17). С. 965–977. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/7842> (дата звернення: 01.05.2024).

4. Зозуля І. Є., Стадній А. С. Використання онлайн-ресурсів та мобільних додатків у вивченні української мови як іноземної. *Міжнаціональна комунікація – полілог культур (актуальні питання навчання іноземців)* : зб. наук. праць. Одеса : Одес.нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. С. 110–113. URL: https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/26271/Zozyly_2019S2polilog_kult.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 01.05.2024).

5. Макаренко Л. Л., Певсе А. А. Дидактичний потенціал цифрових технологій у системі професійної підготовки фахівців філологічного профілю. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова.* 2022. № 88. С. 140–147. URL: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.88.28> (дата звернення: 01.05.2024).

6. Карплюк С. О., Федорчук О. С. Аналіз впливу Інтернету на освіту: роль онлайн-курсів, віддаленого навчання та мобільних додатків у сучасній освітній системі. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 6(34). С. 1173–1185. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/наука/article/download/12260/12321> (дата звернення: 01.05.2024).
7. Vintoniv M., Tiutiuma T. Use of ict tools in teaching syntax of Ukrainian language to philology students. *Scientific Journal of Polonia University*. 2022. Vol. 51(2). P. 187–199. URL: <https://doi.org/10.23856/5123> (дата звернення: 01.05.2024).
8. Романюк В. Аналіз використання онлайн-ресурсів, мобільних додатків та інших технологій у навчальному процесі. *Перспективи та інновації науки*. 2024. № 1 (35). С. 305–316. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/download/8614/8661> (дата звернення: 01.05.2024).
9. Kozak A., Lavrynovych L., Sukharev S., Iaruchyk V., Iaruchyk O. Modern digital technologies in teaching philological disciplines. *Revista Tempos e Espaços em Educação*. 2020. Vol. 13. № 32. P. 1–22. URL: <https://doi.org/10.20952/revtee.v13i32.14727> (дата звернення: 01.05.2024).
10. Сухомлин О. Цифрова компетентність здобувачів вищої філологічної освіти в умовах сучасних запитів суспільства: ціннісний аспект. *Молодь і ринок*. 2022. № 2/200. С. 170–176. URL: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/256055/253173> (дата звернення: 01.05.2024).
11. Kharitonenko L. Innovations and traditions in Ukrainian language teaching at the educational establishments of Ukraine: cases, models of the future. *Futurity Education*. 2022. Vol. 2(1). P. 68–85. URL: <https://futurity->

education.com/index.php/fed/article/download/73/63 (дата звернення: 01.05.2024).

12. Стрелок Н. В., Мітькіна Є. М., Варламова А. О. Теоретико-методичні концепти трансформації сучасної філологічної освіти та науки України. *Академічні візії*. 2023. № 17. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/209> (дата звернення: 01.05.2024).

13. Макарук О., Потапчук Т. Інформаційно-технологічний інструментарій у професійній підготовці майбутніх філологів. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2024. № 1(108). С. 99–108. URL: <https://doi.org/10.33216/2220-6310/2024-108-1-99-108> (дата звернення: 01.05.2024).

14. Бойко О. Ю. Віртуальна комунікація як сучасний тренд спілкування. *Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації: збірник студентських наукових робіт*. Житомир: Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2022. С. 23–24.

15. Yuhan N. The Present and Prospects of Functioning in the Ukrainian Educational Space for the Interdisciplinary Program «Philology – Psychology». *The scientific and pedagogical internship* (December 4 – January 14, 2024). Riga, the Republic of Latvia, 2024. P. 49–54.